

Steinar Mageli, advokat (H)
Harald Nybakk, advokat
Johannes Høy, advokat
Hans Peder Hvide Bang, advokat
Heidi Ekrem Skar, advokat
Liv Randi Dobloug, advokat
Trude Holmen, adv.flm.

(H) = Møterett for Høyesterett

08.02.2005 HPB/hm
Ansvarlig advokat: Bang

STEVNING

til

Oslo tingrett

- Saksøkere:**
1. WWF - Norge,
Kr. Augustsgt. 7 A
Postboks 6784 St. Olavs plass, 0130 Oslo
 2. Norges Naturvernforbund
Postboks 342 Sentrum, 0101 Oslo
 3. Foreningen Våre Rovdyr
Postboks 195, 2151 Årnes

Prosessfullmektig: Mageli & Co Advokatfirma ANS
v/advokat Hans Peder Hvide Bang
Postboks 343, 2303 Hamar

Saksøkt: Staten v/Miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep., 0030 Oslo

Saken gjelder: Gyldigheten av Miljøverndepartementets klagevedtak av 21. januar 2005 om tillatelse til felling av 5 ulver i Hedmark fylke

1. Innledning

Miljøverndepartementet fattet 21. januar 2005 vedtak om å stadfeste Direktoratet for naturforvaltnings vedtak av 06.01.2005 om fellingstillatelse på 5 ulver i Hedmark fylke. Søksmålet gjelder gyldigheten av Miljøverndepartementets vedtak.

Det vil prinsipielt bli gjort gjeldende at klagevedtaket er ugyldig på grunn av innholdsmangler; subsidiært på grunn av svikt i de faktiske premissene for departementets vedtak.

Den 25. januar i år begjærte de tre saksøkerne midlertidig forføyning for Oslo namsrett for å få stoppet ulvejakta inntil spørsmålet om gyldigheten av fellesingstillatelsen var rettskraftig avgjort. Den muntlige behandlingen av begjæringen var fastsatt til 1 og 2 februar i år. Den siste av de fem ulvene som fellingstillatelsen gjaldt, ble skutt på formiddagen den 31. januar i år. Grunnlaget for begjæringen falt dermed bort og det er etter dette ikke lenger noen jakt som kan stanses gjennom begjæringen om midlertidig forføyning.

2. Spørsmål om aktuell rettslig interesse

Søksmålet gjelder gyldigheten av et fortidig vedtak; et vedtak som ga tillatelse til å jakte på ulv i perioden fra 8 januar 2005 til 15. februar i år.

Selv om de fem ulvene som departementets tillatelse omfattet er skutt, vil saksøkerne likevel ha aktuell rettslig interesse i å få prøvet gyldighetsspørsmålet, jf tvml § 54. Det skal pekes på at tillatelsen til lisensjakt skal gis for en avgrenset periode, og at jakta må avsluttes ved utløpet av perioden selv om det antall ulver som tillatelsen omfatter ikke er felt. Muligheten for å få prøvd gyldigheten av et fellingsvedtak vil fort bli illusorisk dersom prøvingsadgangen skal være avhengig av at vedtaket fortsatt er virksomt på det tidspunkt søksmål anlegges eller saken kommer til pådømmelse.

Det skal i tillegg bemerkes at saken reiser prinsippsspørsmål knyttet til hvilke forpliktelser Norge som nasjon har i forhold til Bern-konvensjonen. Det følger av sikker rett at sakens prinsipielle betydning skal tillegges vekt ved vurderingen av om den nødvendige aktuelle rettslige interesse foreligger for å få prøvet søksmålet, jf Rt 1991 s 21. Saksøkerne vil etter dette gjøre gjeldende at organisasjonene har den nødvendige rettslige interessen i å få prøvet gyldigheten av vedtaket om lisensjakt.

3. Faktiske forhold

Ved vedtak av 06.01.2005 gav Direktoratet for naturforvaltning åpning for lisensjakt på til sammen 5 ulv; 3 ulv i Engerdal, Stor-Elvdal og Rendalen kommuner (Koppang flokken) og 2 ulv i Åmot, Elverum, Løten, Hamar og Ringsaker kommune (Løten-Hamar paret). Tillatelsen ble gitt for et nærmere angitt område og tidsrom, samt på nærmere angitte vilkår. Vedtaket ble fattet under henvisning til viltlovens § 12 jf. lisensjaktforskriften § 3.

Direktoratets vedtak av 06.01.2005 ble påklaget av en rekke organisasjoner, herunder WWF-Norge og Norges Naturvernforbund. Organisasjonene ble ansett å ha rettslig klageinteresse jf. forvaltningslovens § 28. Klagene på fellingstillatelse ble oversendt fra Direktoratet til Miljøverndepartementet ved brev av 19.01.2005. I brevet har Direktoratet referert og kommentert klagene. I brevet tilrår Direktoratet at vedtak av 06.01.2005 opprettholdes.

Ved departementets vedtak av 21.01.2005 ble som nevnt Direktoratets vedtak av 06.01.2005 opprettholdt. Det vises til

Bilag 1: Direktorat for naturforvaltnings vedtak av 06.01.2005.

Bilag 2: WWF-Norges klage av 07.01.2005.

Bilag 3: Norges Naturvernforbunds klage av 07.01.2005.

Bilag 4: Direktoratet for naturforvaltnings brev av 19.01.2005.

Bilag 5: Miljøverndepartementets klagevedtak av 21.01.2005.

Bilag 6: WWF-Norges brev av 21.01.2005.

Tispa i Koppang-flokken ble skutt 16.01.2005, hannen ble skutt 23.01.2005. Den 21.01.2005 ble en tispe (alfatispa) i den såkalte Gråfjell-flokken skutt ved en misforståelse. I forbindelse med lisensjakten er det følgelig skutt en reproduserende tispe som ikke var omfattet av tillatelsen.

De to siste ulvene som tillatelsen omfattet, ble som allerede nevnt skutt den 29. og 31. januar i år. Jakta ble dermed avsluttet.

4. Rettslige forhold

I forbindelse med begjæringen om midlertidig forføyning, innga staten tilsvaret i saken. Statens synspunkter vil bli kommentert i den grad det er nødvendig for å klargjøre saksøkernes anførsler.

Saksøkerne vil prinsipalt gjøre gjeldende at vedtaket er ugyldig på grunn av innholdsmangler. Vedtaket om lisensjakt mangler materiell hjemmel idet det er truffet i strid med viltlovens § 12 med tilhørende forskrifter, tolket på bakgrunn av Bernkonvensjonen.

Etter viltlovens § 12 kan det gis fellingstillatelse på ulv for å forhindre skade på bufe eller tamrein. I medhold av forskrift av 17. desember 2004 nr 1663 om lisensjakt på ulv er gitt nærmere regler om vilkårene for vedtak om fellingskvote og fellingsområde. Den sentrale bestemmelsen finnes i forskriftenes § 3:

"Direktoratet for naturforvaltning fatter vedtak om fellingskvote på ulv og avgrensning av lisensjaktområdet. Vedtak om fellingskvote må ikke true bestandens overlevelse.

Det skal tilstrebes at kvote tildeles de regioner og kommuner hvor behovet for å forhindre skader på sau, geit, storfe, hest eller tamrein er størst. Kvotens størrelse og fordeling fastsettes på bakgrunn av kunnskap om bestandsstørrelse og skadebildet. Kvoten skal være spesifisert til antall ulv som kan felles. Kvoten skal fordeles på ulike områder, og kan spesifiseres på kjønn og alder.

All avgang av ulv som skjer etter kvotevedtaket skal belastes lisenskvoten.

Direktoratet for naturforvaltning kan til en hver tid stanse lisensjakten, endre fastsatt kvote dersom nye bestandsopplysninger eller opplysninger om irregulær avgang tilsier det."

Et grunnleggende vilkår for å gi fellingskvote er at vedtaket ikke må true "bestandens overlevelse". Dette uttrykket må tolkes og anvendes på bakgrunn av Bernkonvensjonen.

Denne grunnforutsetningen er ikke oppfylt.

Etter konvensjonens bestemmelser forplikter Norge seg til å opprettholde levedyktige bestander bl.a. av ulv, jf. artikkel 6. Etter konvensjonens artikkel 9 kan det bare utstedes fellingsstillatelse for ulv dersom fellingen "ikke vil være skadelig for vedkommende bestands overlevelse." Det vises til

Bilag 7: Konvensjonen om vern av ville europeiske planter og dyr og deres naturlige leveområder (i utdrag).

Bern-konvensjonen som et rettslig forpliktende dokument for norske myndigheter ved rovviltforvaltningen, ville bli sterkt svekket dersom spørsmålet om "bestandens overlevelse" må sees i forhold til den totale ulvebestanden i Skandinavia, slik staten hevder i tilsvaret til namsretten.

Hvert enkelt deltakerland i Bern-konvensjonen har en selvstendig plikt til å sikre og opprettholde levedyktige bestander av arter som er omfattet av konvensjonen, og som naturlig finnes innenfor konvensjonslandenes grenser. Konvensjonen stenger ikke for at to eller flere av konvensjonslandene kan samarbeide om bestandens overlevelse innenfor et naturlig avgrenset geografisk område, begrenset til f. eks Norge og Sverige. Det vil imidlertid være i strid med konvensjonen dersom det ene landet anser sin forpliktelse etter Bern-konvensjonen som oppfylt under henvisning til at bestanden i nabolandet er så stor at man vil ha en levedyktig bestand i eget land, uavhengig av antall dyr som det gis lisensjakt for. Det er denne situasjonen vi står overfor i foreliggende sak, hvor norske myndigheter mener at den nylig gjennomførte lisensjakta ikke vil true bestandens overlevelse ettersom ulvebestanden i Sverige trekker over grensa til Norge.

Det er ikke inngått noen avtale med Sverige om en felles forvaltning av de ulvene som finnes i de to landene.

Det kan derfor ikke være riktig som staten hevder at vilkåret om bestandens overlevelse må sees i forhold til den totale utbredelsen av ulv i Skandinavia. Spørsmålet om bestandens overlevelse må i foreliggende sak vurderes i forhold til den norske ulvebestanden.

Det anføres at uansett om man ser den norske bestanden isolert, eller den svensk-norske bestanden samlet, vil et uttak av fem dyr true bestandens overlevelse.

Om ulvebestanden overlevelse er truet, er et rettsspørsmål som retten kan prøve fullt ut, både faktum og juss. Det er ingen sider ved dette spørsmålet som er unndratt domstolens prøvelsesrett. Det er heller ingen grunn til at retten skal være tilbakeholdne med å prøve det faglige skjønnet, slik staten la opp til i sitt tilsvarende for namsretten. Vedtaket om lisensjakt er kontroversielt, hvor de faglige miljøene har gitt uttrykk for en annen oppfatning av de faktiske spørsmålene enn de som vedtaket bygger på.

Spørsmålet om bestandens overlevelse, vil innenfor lovens ramme bestå i en bevismessig vurdering. Dette er en bevisvurdering som retten er godt skikket til å foreta. Til å forklare seg om bestandsituasjonen, og dennes levedyktighet, møter som

vitne: Petter Wabakken, førsteamanuensis ved Høgskolen i Hedmark

Han møter frivillig etter innkalling herfra.

Saksøkerne vil etter dette gjøre gjeldende at med det rettslige utgangspunktet som følger av viltlovens § 12 med tilhørende forskrifter, jf Bern-konvensjonen vil felling av 5 ulver true bestandens overlevelse. Vedtaket lider følgelig av innholdsmangler og må derfor kjennes ugyldig.

I begjæringen om midlertidig forføyning gjorde saksøkerne gjeldende at vedtaket var i strid med Stortingets forutsetninger med hensyn til rovviltforvaltningen. Etter at statens tilsvarende forelå, er saksøkerne enige i at det kan være uklart hvilken holdning Stortinget egentlig har inntatt til Bern-konvensjonen. Anførselen vil derfor ikke bli gjort gjeldende for tingretten.

Subsidiært vil saksøkerne gjøre gjeldende at vedtaket bygger på svikt i de faktiske premissene for skjønnet. Anførselen er bare aktuell dersom staten får medhold i at spørsmålet om den konkrete anvendelsen av uttrykket "bestandens overlevelse" er undergitt forvaltningens frie skjønn som retten ikke kan overprøve.

I en slik situasjon gjør saksøkerne gjeldende at det må stilles skjerpede krav til kvaliteten på det faktiske grunnlaget som forvaltningen skal bygge sitt vedtak på, når levedyktigheten på bestanden er så marginal som i nærværende sak. Saksøkerne vil hevde at staten ikke bygde på et tilstrekkelig holdbart vitenskaplig grunnlag da vedtaket ble fattet, og at feilen er såpass vesentlig at dette kan ha øvet innflytelse på vedtakets innhold.

Det tas forbehold om ytterligere anførsler og bevis.

5. Påstand

Det nedlegges etter dette slik

p å s t a n d:

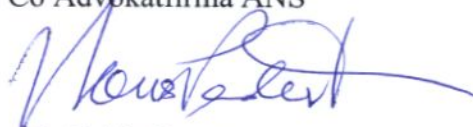
1. Miljøverndepartementets vedtak av 21 januar 2005 kjennes ugyldig.
2. Saksøkerne tilkjennes sakens omkostninger med tillegg av forsinkelsesrente etter forsinkelsesrentelovens § 3, f.t 8,75 pst p.a fra forfall til betaling skjer.

* * *

Stevningen i 4 – fire - likelydende eksemplarer. I tillegg er ett eksemplar sendt Miljøverndepartementet direkte.

Hamar, den 8 februar 2005

Mageli & Co Advokatfirma ANS

Hans P. Hvide Bang